

Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Chęcinach
z dnia

Druk Nv 13

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w Gminie Chęciny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.) Rada Miejska w Chęcinach uchwała co następuje:

- § 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w Gminie Chęciny stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Chęciny.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KONRAD KOKOWSKI
ADWOKAT

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2020 r. poz. 218 z póź. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W latach 2016-2020 w Gminie Chęciny realizowany był Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Nr 181/XXIX/16 z dnia 22 czerwca 2016 r.

W celu dalszej realizacji zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych, dążenia do wzmocnienia wypracowanego systemu działań w obszarze przemocy zasadne jest przyjęcie przez Radę Miejską przedmiotowej uchwały.

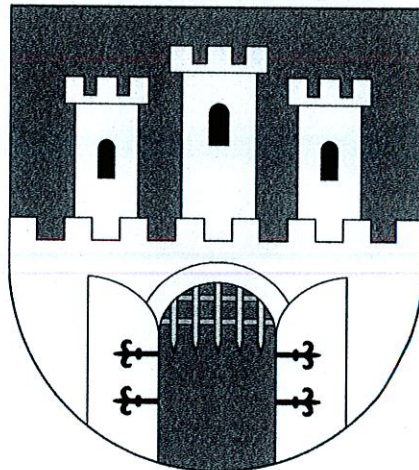
KIEROWNIK
Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chęcinach

mgr Ewa Znojek

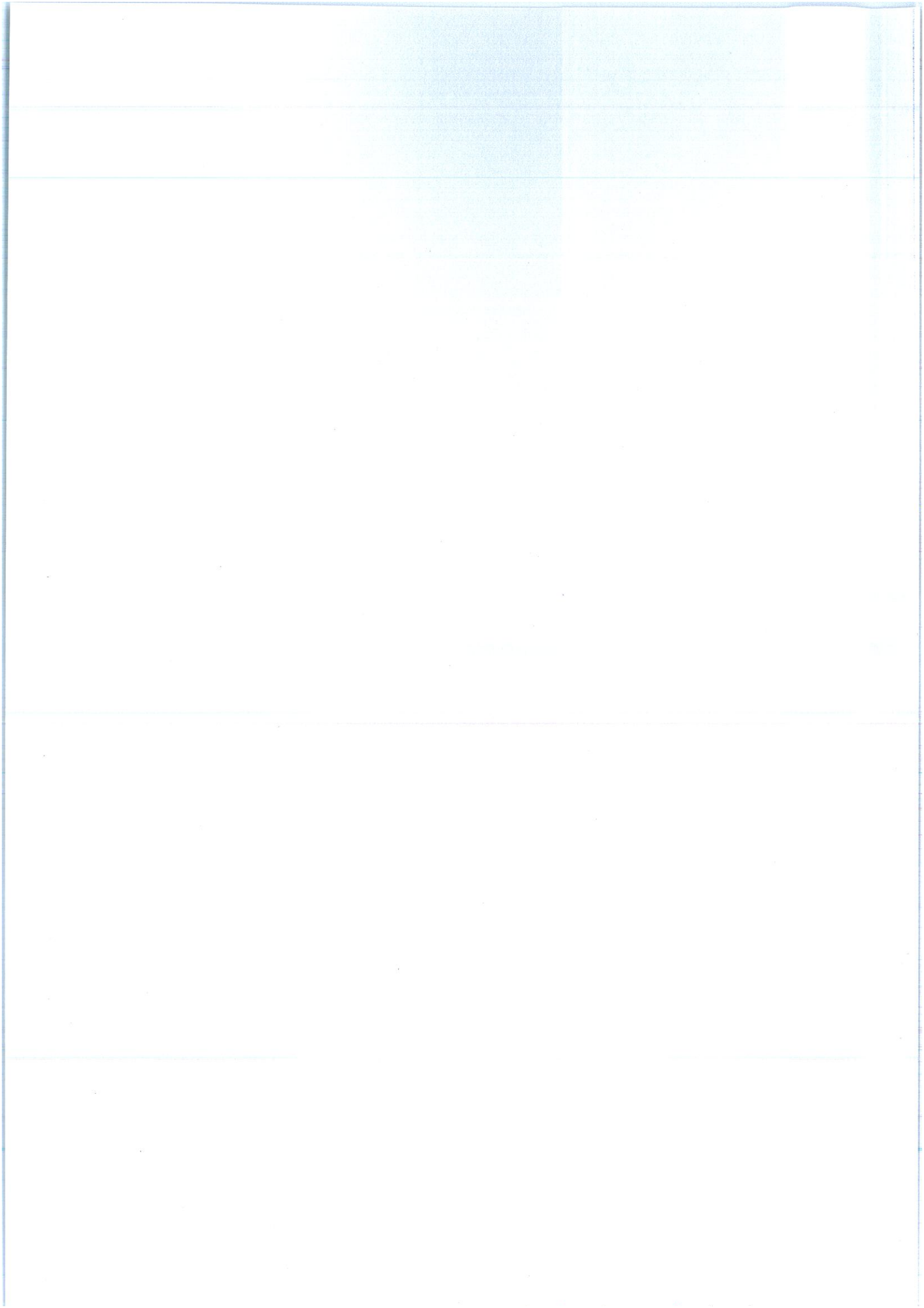

Załącznik Nr 1
do Uchwały
Rady Miejskiej w Chęcinach
z dnia

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY CHĘCINY
NA LATA 2021-2025**

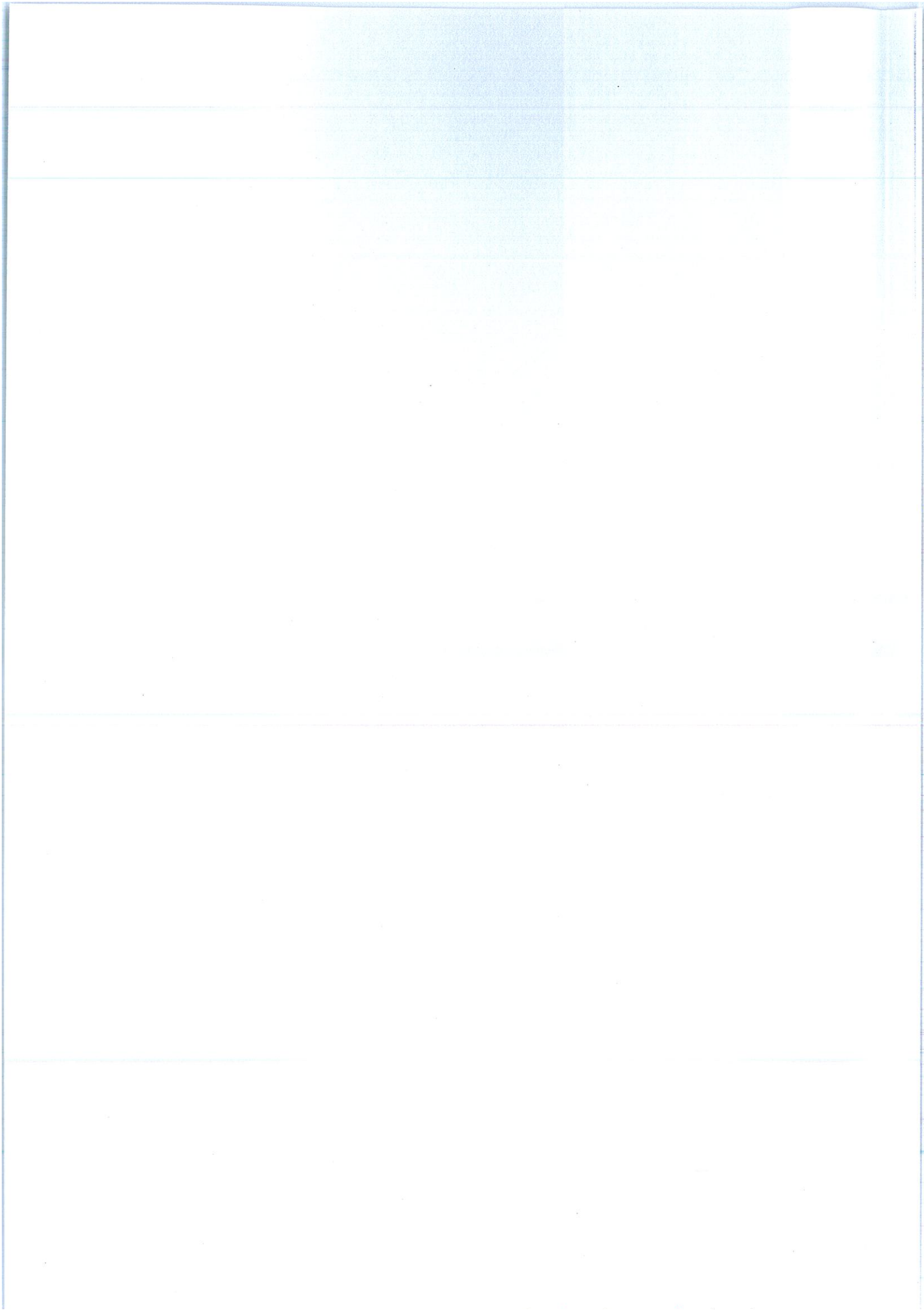

Chęciny 2021

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
3. Podstawa prawna	6
4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny	7
5. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chęciny oraz posiadane zasoby	11
6. Cel główny Programu i cele szczegółowe.....	13
7. Adresaci Programu	13
8. Zakładane efekty.....	14
9. Źródła finansowania	14
10. Monitoring	14
11. Podsumowanie.....	15

1. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza przez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków.

Wszelkie podejmowane działania zapobiegające przemocy w rodzinie wynikają z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz. 218 ze zm.). Przywołana ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- ❖ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ❖ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ❖ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ❖ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Chęciny na lata 2021-2025, zwany dalej Programem.

W Programie zostały zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, zakładanych efektów.

Cele i zadania Programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Skuteczność Programu zależy od wielu czynników, w tym m.in. dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia ww. zjawiska.

2. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc, podobnie zresztą jak miłość, posiada niezwykłą moc wywierania wpływu na całe funkcjonowanie człowieka, na pracę jego umysłu, na jego procesy emocjonalne, jego świat wewnętrzny. U części osób, które kontaktują się z przemocą, dokonują się ważne, niekorzystne i niestety czasem trwałe zmiany w sposobie i treści myślenia, które utrudniają przeciwstawianie się i przeciwdziałanie przemocy. Takie zmiany w umyśle utrwalają przemoc, utrudniają radzenie sobie z nią. Na tym właśnie polega zniewalanie umysłu przez przemoc.¹

Przemocy w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny jako całości i jej poszczególnych członków. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została zdefiniowana jako **jednоразowe albo powtarzające się umyślne działanie bądź zaniechanie działań naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą** (art.2, pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2020 poz. 218 ze zm.).

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

- ❖ intencjonalnością – działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- ❖ dysproporcją siły – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą;
- ❖ naruszaniem godności i praw – sprawca wykorzystując przewagę sił, narusza podstawowe prawa ofiary np. prawo do godności, nietykalności osobistej;
- ❖ powodowaniem cierpienia i szkód – działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne i psychiczne, czasem również materialne.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące rodzaje przemocy w rodzinie: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną oraz zaniechanie.

1. przemoc fizyczna – intencjonalne zachowania, niosące ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie, czy do tego dochodzi oraz obrażenia poniesione przez daną osobę, które nie są wynikiem wypadku (np. kopanie, popychanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, drapanie, przypalanie; w stosunku do dzieci może występować w postaci czynnej – klapsy, bicie przedmiotami, duszenie, zadawanie ran i biernej w formie różnego rodzaju zakazów, nakazów – mówienia, chodzenia czy zaspokajania potrzeb fizjologicznych tylko w określonym czasie),

2. przemoc psychiczna/emocjonalna – wszelkie słowa, zachowania werbalne i niewerbalne czy postawy mające na celu utrzymanie pełnej kontroli nad drugą osobą, dzieckiem czy dorosłym poprzez obniżenie jej poczucia wartości i wzbudzenie bezsilności oraz zaburzenie jej sensu życia. Takie działanie jest intencjonalne, a sprawca zrobi wszystko, żeby zapanować nad emocjami i myślami drugiej osoby, aby zaspokoić własne potrzeby (np. zastraszanie, oskarżanie, poniżanie, grożenie, zawstydzanie, stawianie dzieciom

¹ J. Mellibruda. Wykład wygłoszony na IV Ogólnopolskiej Konferencji *Przeciwdziałanie Przemocy Domowej - Wspólna Sprawa*, grudzień 1999.)

nadmiernych i niewłaściwych wymagań),

3. przemoc seksualna – wymuszanie czynności seksualnych, współwystępuje z przemocą fizyczną i psychiczną (np. wymuszanie pożycia seksualnego, gwałt, sadystyczne formy współżycia, nakłanianie do aktywności seksualnej z innymi osobami, zmuszanie do oglądania pornografii),

4. przemoc ekonomiczna – brak zaspokajania podstawowych potrzeb materialnych członków rodziny, uzależnienie ekonomiczne od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego),

5. zaniedbanie – niezapewnienie lub uniemożliwienie zaspokojenia potrzeb jednostce zależnej (np. celowe niepodawanie posiłków, leków, niezabezpieczenie opieki medycznej, uniemożliwianie prawidłowego rozwoju).²

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy. Zachowanie osoby stosującej przemoc może wywołać u osoby poszkodowanej trwałe negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia u niej pozytywnego obrazu samej siebie.

Przemoc, eskalując, przechodzi przez trzy fazy, które tworzą powtarzający się cykl.

Pierwsza faza to tzw. *faza narastania napięcia*. Jej cechą charakterystyczną jest coraz bardziej wyczuwalny wzrost napięcia pomiędzy osobami (sprawcą i ofiarą). Wszystkie złe emocje agresor zaczyna wyładowywać na ofierze, a każdy nawet najdrobniejszy szczegół staje się odpowiednim pretekstem do wszczęcia awantury lub konfliktu. Ofiara przemocy w tej fazie zaczyna wyczuwać niebezpieczeństwo ze strony swojego oprawcy, a każdy atak agresji z jego strony stara się powstrzymać przez przeproszanie oraz dostosowywanie się do jego wymagań. Ponadto w fazie tej oprawca może spożywać więcej alkoholu lub innych substancji odurzających. Często ofiary stają się coraz bardziej nerwowe i niespokojne, mają problemy ze snem, tracą apetyt.

Druga faza nazywana jest *fazą gwałtownej przemocy*. Jest ona szczególnie dotkliwa dla ofiary, ponieważ to w tej fazie oprawca daje upust całemu napięciu i agresji, które w nim narastało. Chcąc podkreślić swoją siłę i przewagę, zaczyna bić. Ofiara stara się uspokoić „agresora” i chronić siebie i rodzinę, jednak zazwyczaj nie łagodzi to jego złości i ofiara poddaje się. Z reguły faza ta jest krótka – trwa od kilku godzin do dwóch dni, ale cechuje ją ogromna brutalność. W skrajnych przypadkach skutki są widoczne w postaci siniaków, połamanych kości, ofiara odczuwa również wstyd, upokorzenie, przerażenie i nie może uwierzyć w to, co się stało.

Ostatnią fazą jest *faza miodowego miesiąca*. Jest to etap przez który ofiara najczęściej pozostaje w cyklu przemocy. Oprawca zaczyna przeproszać, wyrażać żal i skruchę. Bardzo często „przekupuje” ofiarę prezentami, w przypadku przemocy (mężczyzna – kobieta) wiąże się z wyjściami na kolację, przez co kobieta powoli zapomina o przykrych wydarzeniach i bólu, a także zaczyna odzyskiwać zaufanie do partnera i wierzy w jego poprawę. Faza jest stosunkowo krótka – po jakimś czasie powraca agresja i cykl się powtarza.

Opisane fazy tworzą tzw. „błędne koło przemocy”, przez które ofierze ciężko jest

² A. Lewicka-Zelent, *Przemoc rodzinna. Aspekty psychologiczne, pedagogiczne i prawne*, Warszawa 2017, s. 13-14.

zwrócić się w odpowiednim czasie o pomoc.

Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników. Są to m.in.:

❖ **normy społeczne i kulturowe** – w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie dominacji rodziców nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec mężczyzny silnego i przebojowego oraz kobiety jako tej mu uległej. Istotną rolę odgrywają tu również normy związane z prywatnością rodziny „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co się dzieje w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;

❖ **status ekonomiczny** – stres i frustracja związana z utratą pracy czy zbyt niskimi zarobkami;

❖ **alkoholizm** – nadmierne spożywanie alkoholu ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;

❖ **dziedziczenie wzorca przemocy** – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym oraz inne czynniki psychologiczne i społeczne.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje nie tylko dla samej ofiary, ale także dla całego społeczeństwa. Jest bezsprzecznie zjawiskiem wysoce negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Polskie prawo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie członków rodziny jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze.

Każda osoba doznająca krzywdy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy. Obowiązujący kodeks karny definiuje przestępstwo znęcania się w artykule 207 „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

3. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. 1997.78.483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2020. 218 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020.1876 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019. 2277 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 r. 821 ze zm.),
6. Kodeks karny z dnia 15 lipca 2020 (Dz. U. 2020. 1444 ze zm.),
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011.209.1245),
8. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku,

9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r, Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz U. 2020. 1359),
 10. Uchwała Nr 181/XXIX/16 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 22 czerwca 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Chęciny na lata 2016-2022.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Chęciny na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Chęciny na lata 2016- 2020 i jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Skala przemocy domowej, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, poprzez opór, często wstyd osób dotkniętych przemocą przed ujawnieniem sytuacji na zewnątrz, ze względu na uwarunkowania społeczne, obawy przed rozpadem związku, przed nieprzewidywalnym zachowaniem sprawcy, itd.

Według danych z Urzędu Gminy i Miasta w Chęcinach na dzień 31.12.2020 roku w Gminie Chęciny zamieszkiwało łącznie 14 863 mieszkańców.

Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Chęcinach wynika, że w latach 2016 – 2020 na terenie Gminy Chęciny wszczęto łącznie 265 Procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 1 przedstawia dane dotyczące liczby „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chęciny w poszczególnych latach.

Tab.1 Liczba „Niebieskich Kart”

2016	2017	2018	2019	2020
65	59	53	63	25

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Analizując powyższe dane można zaobserwować, iż liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w poszczególnych latach jest porównywalna. Z prezentowanej tabeli wynika, iż najwięcej procedur wszczęto w 2016r., natomiast w 2020r. odnotowano znaczny ich spadek.

Osoby doznające przemocy domowej charakteryzuje: niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, dolegliwości psychosomatyczne, a także nadużywanie alkoholu i innych używek.

Ofiary przemocy żyją w silnym poczuciu winy, przypisując sobie odpowiedzialność za zdenerwowanie, frustracje itp. zachowania sprawcy. Są przekonane, że to ich działanie powoduje akty przemocy.

W Tabeli nr 2 przedstawiono liczbę osób doznających bezpośrednio przemocy z podziałem na płeć.

Tab.2. Struktura osób podejrzanych o doznawanie przemocy w rodzinie

	2016	2017	2018	2019	2020
Kobiety	39	40	34	37	16
Mężczyźni	7	5	7	4	4
Dzieci	4	1	6	6	3

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Z analizy poniższych danych wynika, iż zdecydowanie częściej narażone na akty przemocy są kobiety. Wobec powyższego należy podejmować aktywne działania by, ofiary przemocy nie doświadczały lęku, cierpienia, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy domowej były informowane o przysługujących im uprawnieniach i kierowane do instytucji udzielających specjalistycznego poradnictwa głównie prawnego i psychologicznego.

Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy domowej byli informowani o konsekwencjach, w tym prawnych stosowania przemocy, a także o możliwościach uzyskania wsparcia terapeutycznego.

Zjawisko przemocy domowej może przyjmować formy: fizycznej, psychicznej, seksualnej oraz ekonomicznej. Poniżej przedstawiamy analizę procedury „Niebieskie Karty” za lata 2016-2020 z podziałem na rodzaje przemocy.

Tab.3. Rodzaje przemocy na podstawie analizy procedury „Niebieskie Karty”

Rodzaje przemocy:	2016	2017	2018	2019	2020
Psychiczna	47	42	37	45	23
Fizyczna	33	31	26	33	18
Seksualna	1	3	1	2	1
Niszczenie mienia	0	1	1	12	4

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Wśród diagnozowanych rodzajów przemocy przeważają przemoc psychiczną, bardziej wyrafinowaną i trudniejszą do wykrycia, niepozostawiającą widocznych oznak na ciele ofiary, gdzie potencjalny oprawca na zewnątrz gra rolę idealnego partnera oraz przemoc fizyczną, jako najbardziej rozpoznawalny rodzaj przemocy, który może prowadzić do obrażeń fizycznych, a w niektórych przypadkach stanowić zagrożenie życia.

Tab.4 Instytucje uruchamiające procedurę „Niebieskie Karty”

	2016	2017	2018	2019	2020
Policja	58	54	44	55	23
Pomoc społeczna	4	5	6	7	2
Oświata	3	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	2	0	0
GKRPA	0	0	1	1	0

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Jak wynika z tabeli procedurę „Niebieskie Karty” najczęściej sporządzała Policja, gdyż to ona jest pierwszą instytucją reagującą na przemoc w rodzinie i wszczynającą procedurę „Niebieskie Karty”. Następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i powołuje grupy robocze. Grupy Robocze podczas rozeznawania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” podejmują szereg działań i są to m.in. motywowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych (osoby stosujące przemoc), motywowanie do podjęcia terapii małżeńskiej lub rodzinnej, wnioski do Sądu w celu rozeznania sytuacji przez kuratora, przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, monitoring rodziny przez dzielnicowego oraz pracownika socjalnego, kierowanie osób, które nadużywają alkoholu na spotkania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, przeprowadzanie rozmów motywująco – wspierających, przeprowadzanie rozmów informacyjno – pouczających.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie spotkań grup roboczych w latach 2016-2020.

Tab.5 Liczba spotkań grup roboczych

2016	2017	2018	2019	2020
203	207	157	232	98

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. Na uwagę zasługuje fakt, że grupy robocze pracują z osobami doznającymi przemocy, osobami stosującymi przemoc oraz członkami rodzin. Szczegółowe działania grup roboczych zostały omówione w poniższych tabelach.

Tab.6 Ilość skierowanych pism do prokuratury i Komisariatu Policji w Chęcinach pod kątem możliwości popełnienia przestępstwa

2016	2017	2018	2019	2020
46	30	37	40	25

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Tab.7 Ilość skierowanych wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci z rodzin, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”

2016	2017	2018	2019	2020
11	8	26	21	11

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Ze zgromadzonych powyżej informacji wynika, iż na przestrzeni lat 2016-2020 Zespół Interdyscyplinarny wystosował 178 pism do Prokuratury i KP w Chęcinach z informacją o możliwości popełnienia przestępstwa oraz 77 pism do Sądu o wgląd w sytuację rodzin, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 8 przedstawia liczbę interwencji domowych Komisariatu Policji w Chęcinach na terenie Gminy i Miasta Chęciny w poszczególnych latach z podziałem na miasto oraz obszar wiejski.

Tab.8 Liczba interwencji domowych

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Chęciny	200	250	215	240	249
w tym:					
Miasto Chęciny	61	74	51	73	51
Obszar wiejski	139	176	164	167	198

Źródło: KP Chęciny

Z analizy powyższych danych wynika, że na przestrzeni lat 2016-2020 funkcjonariusze KP w Chęcinach przeprowadzili 1154 interwencje domowe. Ze zgromadzonych informacji wynika, iż zdecydowanie więcej interwencji ma miejsce na obszarze wiejskim Gminy Chęciny. Jest to ściśle związane z większą liczbą ludności zamieszkującej na tym obszarze.

Poniższe dane przedstawiają liczbę osób skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chęcinach oraz liczbę wszystkich zgłoszeń, które wpłynęły do GKRPA w poszczególnych latach.

Tab.9 Liczba osób skierowanych do GKRPA

2016	2017	2018	2019	2020
33	26	23	28	20

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Chęciny

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, iż w latach 2016-2020 do GKRPA w Chęcinach skierowano łącznie 130 osób. Komisja inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jak i innych uzależnień.

Tab.10 Liczba zgłoszeń, które wpłynęły do GKRPA w Chęcinach

2016	2017	2018	2019	2020
60	65	54	57	48

Źródło: GKRPA w Chęcinach

Analizując powyższe dane należy zauważyć, że w poszczególnych latach liczba zgłoszeń, które wpłynęły do GKRPA w Chęcinach jest porównywalna. Najwięcej zgłoszeń zostało przyjętych w 2017r, natomiast najmniej w roku 2020.

5. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chęciny oraz posiadane zasoby

W Gminie Chęciny funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2016- 2020 były kontynuowane i realizowane wszystkie zadania wynikające z ustaw, rozporządzeń oraz innych aktów prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest partnerska współpraca między instytucjami nadzorującymi i realizującymi zadania w tym zakresie.

Przy realizacji Programu współpracować będą następujące podmioty:

- a) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chęciny,
- b) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach,
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chęcinach,
- d) Komisariat Policji w Chęcinach,
- e) Gminny Punkt Konsultacyjny w GKRPA,
- f) Franciszkańskie Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Chęcinach, gdzie działa Poradnia Leczenia Uzależnień,
- g) Placówki Oświatowe działające na terenie Gminy Chęciny,
- h) Placówki Opieki Zdrowotnej,
- i) Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny.

Każda z instytucji i organizacji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji

i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych, regulujących zakres ich działalności. Obsługą administracyjno-organizacyjną oraz koordynacją działań programowych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, grup roboczych, Procedury „Niebieskie Karty” i Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zajmuje się Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach.

Analiza SWOT to autodiagnoza obejmującej posiadane przez Gminę Chęciny słabe i mocne strony, w zakresie realizacji swoich zadań, a także szanse i zagrożenia płynące z otoczenia Gminy, które mogą realizację zaplanowanych działań wspierać lub utrudniać. Przygotowana poniżej analiza SWOT stanowi próbę takiej właśnie autodiagnozy i służyć ma przede wszystkim temu, by planowane przez Gminę działania można było przeprowadzać w oparciu o rzeczywiste zasoby, a ewentualne braki w tychże zasobach można było identyfikować i w miarę możliwości uzupełniać. Przy konstruowaniu analizy SWOT uwzględniono również stan lokalnych zasobów instytucjonalnych i kadrowych, umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Mocne strony:

- zjawisko przemocy rozpowszechnione w mediach lokalnych, strona internetowa, ulotki,
- zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chęcinach, Pedagogów, Policji oraz SZPOZ w Chęcinach w działaniach na rzecz rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- współpraca z kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi,
- doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza z problemem przemocy,
- organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Słabe strony:

- niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych, komunalnych dla osób doświadczających przemocy,
- zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego,
- zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
- niskie zainteresowania programami korekcyjno - edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych.

Szanse w otoczeniu:

- zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,
- wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym.

- zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy,
- zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie,
- instytucje działające na rzecz rodziny: ośrodek pomocy społecznej, policja, służba zdrowia, oświata, organizacje pozarządowe,
- stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych.

Zagrożenia:

- brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc,
- zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu,
- brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy,
- niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,
- negatywne wzorce zachowań społecznych,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych,
- problemy alkoholowe członków rodzin.

6. Cel główny Programu i cele szczegółowe

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Chęciny

Cele szczegółowe:

- Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej, kształtowaniu właściwych postaw zaufania i szacunku.
- Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

7. Adresaci Programu

Adresatami programu będą:

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio problemem przemocy w rodzinie,
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. Sprawcy przemocy w rodzinie,
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi problemem przemocy.

8. Zakładane efekty

Realizując działania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021- 2025 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- stworzenie sprawnego interdyscyplinarnego systemu pomocy rodzinom, osobom dotkniętym przemocą,
- zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinie,
- poprawa dostępu do informacji,
- poprawa bezpieczeństwa rodzin,
- podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- podniesienie aktywności społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- wysoka jakość i skuteczność wspólnie prowadzonych działań na rzecz osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- stworzenie dostępnej sieci oferty form pomocy celem ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

9. Źródła finansowania

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 finansowany będzie:

- 1) ze środków własnych gminy,
- 2) ze środków zewnętrznych pozyskanych przez gminę, w tym w ramach programów rządowych,
- 3) ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

10. Monitoring

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, który umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.

Oceny realizacji Programu będzie dokonywał Burmistrz Gminy i Miasta Chęciny po przedłożeniu przez Kierownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do 30 marca każdego roku stosownego sprawozdania z realizacji Programu.

11. Podsumowanie

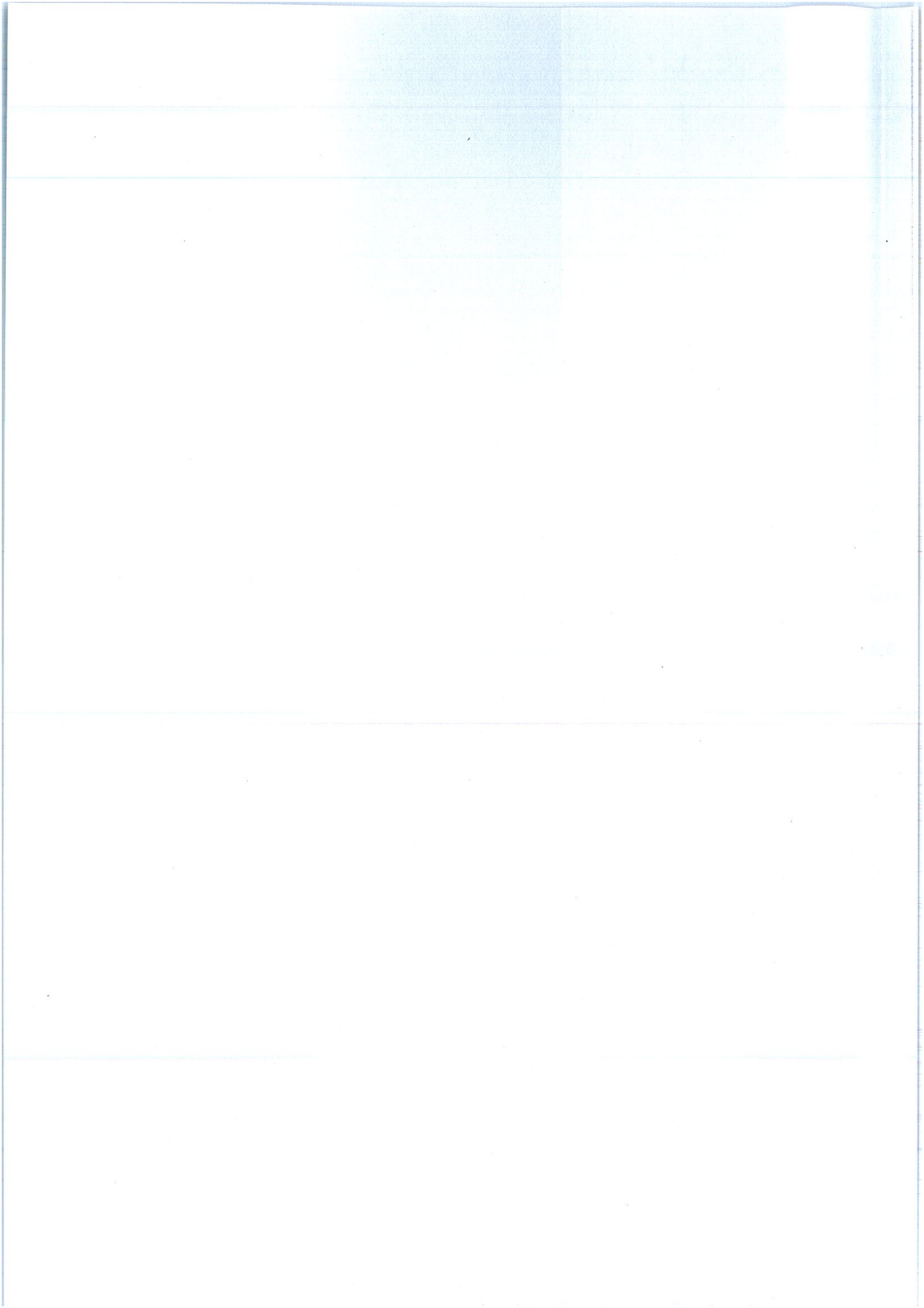
Zjawisko przemocy domowej od wielu lat znajduje się w obszarze problemów społecznych. Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowanie godności osobistej. Specyfika problemu przemocy i jej wieloaspektowy charakter powoduje, że tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jest zadaniem trudnym i złożonym. Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wymaga podejścia interdyscyplinarnego, systemowego oraz szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin, a także wykorzystywania kompetencji instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Opracowany powyżej Program pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych w nim celów. Jego intencją jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom, z jednoczesnym pakietem działań adresowanych do sprawców.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Programie przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest, aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.

Załączniki:

1. Harmonogram realizacji działań

Harmonogram działań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Chęciny na lata 2021-2025

Cel szczegółowy 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej, kształtowaniu właściwych postaw zaufania i szacunku.				
Lp.	Działanie	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizator lub koordynator
1.	Organizowanie spotkań i konsultacji o charakterze informacyjno-edukacyjnym.	- liczba zorganizowanych spotkań, - liczba osób biorących udział w spotkaniach	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Oświata, GKRPA, Policja
2.	Realizowanie projektów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży, dzieci z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie.	- liczba projektów, - liczba osób biorących udział	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Oświata, GKRPA, Policja
3.	Kierowanie osób doświadczających przemocy do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia Ofiar Przemocy.	- liczba skierowanych osób	Lata 2021-2025	Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS
4.	Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmocnieniu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	- liczba osób objętych poradnictwem, - liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny	Lata 2021-2025	Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS, Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba posiedzeń Zespołu, - liczba osób objętych pomocą Zespołu, - liczba rodzin objętych pomocą Zespołu, - liczba utworzonych grup roboczych, - liczba posiedzeń grup roboczych 	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny,
2.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy, w tym medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych, - liczba informacji udostępnionych na stronie UGiM Chęciny oraz MGOPS w Chęcinach 	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, UGiM Chęciny,
3.	Prowadzenie w ramach programów profilaktycznych realizowanych w szkołach na terenie Gminy Chęciny zajęć edukacyjno-wychowawczych z zakresu rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze złością.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych programów, - liczba osób biorąca udział 	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, UGiM Chęciny, GKRPA w Chęcinach, Oświata
4.	Realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promujących zachowania bez agresji.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorąca udział w spotkaniach 	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, UGiM Chęciny, GKRPA w Chęcinach, Oświata, Policja
5.	Udzielanie pomocy socjalnej, finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pomocą 	Lata 2021-2025	MGOPS

Cel szczegółowy 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1.	Stosowanie Procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie, - liczba zawiadomień skierowanych do Prokuratury Rejonowej, - liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego, - liczba osób skazanych prawomocnym wyrokiem w związku przemocą w rodzinie. 	Lata 2021-2025	Zespół Interdyscyplinarny, Policja
2.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających lub/i uzależnionych od alkoholu.	- liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA dotyczących osób stosujących przemoc w rodzinie	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Chęcinach, Policja
3.	Rozpowszechnianie informacji oraz działania motywujące skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-educacyjnych.	- liczba osób skierowanych do udziału w różnych formach wsparcia	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny,

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

1.	Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, poprzez organizowanie i udział w szkoleniach.	- rodzaj i liczba zorganizowanych szkoleń, - liczba uczestników szkoleń	Lata 2021-2025	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Chęcinach, Policja
----	--	--	----------------	---

2.	<p>Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji.</p>	<p>- rodzaj i liczba zorganizowanych szkoleń, - liczba uczestników szkoleń</p>	<p>Lata 2021-2025</p>	<p>MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Chęcinach, Oświata, Policja</p>
----	---	--	---------------------------	--